

Activités

Suomalais-Ugrilaisen Seuran vuosikertomus toimintavuodelta 2015

Kokoukset

Päättävä vuosi on Seuran 132. toimivuosi. Vuoden aikana Seura on järjestänyt vuosikokouksen sekä kahdeksan kuukausikokousta. Kaikki päättävän toimikauden kuukausikokoukset sekä vuosikokous on järjestetty Tieteiden talossa. Vuosikokouksessa 2.12.2014 esitelmän piti esimies, professori Ulla-Maija Forsberg otsikolla *Hantin sanat Castrénin silmin*.

Vuoden 2015 kuukausikokouksissa kuultiin seuraavat esitelmät:

- 16.1. 1. varaesimies, professori Sirkka Saarinen (Turun yliopisto): *Paasonen kulttuurin tutkijana*
- 20.2. FT Denis Kuzmin (Helsingin yliopisto): *Vienanmeren länsirannikon asutuksen kerrostumat*
- 20.3. FT Helka Riionheimo ja prof. Marjatta Palander (Itä-Suomen yliopisto): *Muistojen Karjala. Aikamatkalla rajakarjalaisten kanssa*
- 17.4. Professori Matti Miestamo (Helsingin yliopisto): *Uralilaisten kielten neogaatiasta typologisessa valossa*
- 15.5. FT Aleksandr Pustyakov (Helsingin yliopisto): *Vetlugan–Vjatkan vesistöalueen permiläisperäistä paikannimistöä*
- 18.9. FT Annika Pasanen (Helsingin yliopisto): *Kielipesiä, kielimestareita ja kieli-ideologioita. Inarinsaamen kielen revitalisaatio*
- 16.10. FT Nobufumi Inaba (Turun yliopisto): *Suomen dativigenetiivin juuret*
- 21.11. FT Jekaterina Gruzdeva (Helsingin yliopisto): *Suomalainen tietotaito Kaukoidässä: nivhin kielen elvytyshanke*

Varsinaisissa kokouksissa on ollut läsnä yhteensä 293 henkeä. Johtokunta on kokoonnutut kaikkina edellä mainittuina päivinä.

Seuran kokoukset ja julkaisut sekä uutuuksien julkaisujen kannet ja lyhyet luonnepinnat ovat nähtävillä verkko-osoitteessa <http://www.sgr.fi>. Kotisivuja ylläpitää kustannustoimittaja Anna Kurvinen.

Arkistoasiat

Seuran tutkimusarkiston ja toiminta-arkiston aineisto, joka on Kansallisarkistossa, on erillisestä sopimuksesta käytettävissä johtokunnan hyväksymään perusteltuun tutkimustarkoitukseen. Kuluvana vuonna tutustumis- ja käyttöluovia on myönnetty Yrjö Wichmannin, Toivo Lehtisaloon, Artturi Kanniston, Kai Donnerin, ja Franz Äimän aineistoihin sekä Timofei Jevsevjevin Ethnographica- ja Folkloristica-niteisiin.

Mannerheim-kokoelmiin on tänäkin vuonna myönnetty tutustumislupia. Mannerheimin Aasian-ratsastuksen tuloksena syntynyt *C.G.E. Mannerheimin fragmenttikokoelma* on valokuvattu ja tallennettu digitaalisessa muodossa Doria-tietokantaan (www.doria.fi). Sähköistä julkaisemista on edistetty myös sallimalla Michael Riesslerin työryhmineen julkaista digitoituja Eliel Lagergrantzin koltan materiaaleja Freiburgin yliopiston digitaalisessa tietovarannossa.

Talous

Levoton maailmantilanne ja Euroopan kasvavat pakolaisvirrat ovat vaikuttaneet luottamuksen vähenemiseen varsinkin Euroopassa. Tämä on vaikuttanut myös Suomen talouden epämääräisen suhdannetilanteen jatkumiseen. Vienti ja teollisuustuotanto ovat olleet vaikeuksissa ja ne ovat jääneet ennusteita heikommiksi. Kotimarkkinoiden vaatimaton kasvu on pitänyt talouden jotenkuten pinnalla. Useat kotimaiset pörssiyritykset ovat kuitenkin parantaneet tänä vuonna tuloksiaan ennen kaikkea kustannussäästöillä. Yritysten investoinnit ovat olleet vähäisiä, ja yhtiöt jakanevat tulostaan osinkoina omistajilleen. Ensi keväänä jaettavasta osinkopotista onkin odotettavissa varsin merkittävä. Korkotaso on pysynyt ennätysalhaisena, ja lähes kaikki Seuran sijoitukset ovat kotimaisissa pörssiosakkeissa, joiden pitkän aikavälin arvostukset ja osingonmaksukyky on arvioitu vähintään kohtuullisiksi. Sijoitussalkuista on vuoden aikana myyty pois joitain tuottamattomia osakkeita. Tilalle on hankittu yhtiöitä, joiden hyvään osingonmaksukykyyn uskotaan.

Seuran taloudellinen tilanne on kuluvana vuonna pysynyt hyvänä. Julkaisujen myynti on kehittynyt arvioitua paremmin. Valtion avustus 22 500 euroa jäi kuitenkin arvioitua pienemmäksi. Alfred Kordelinin säätiöltä saatiin 30 000 euron suuruinen avustus Manuscripta Castrenianaan. Varsinaisen toiminnan tuotot, noin 70 000 euroa, toteutunevat lähes arvioidun suuruisina. Myös varsinaisen toiminnan kulut, noin 165 000 euroa, näyttävät toteutuvan talousarvion mukaisesti. Sijoitustoiminnan tuotot, noin 95 000 euroa, joilla varsinaisen toiminnan alijäämä katetaan, toteutuvat myös arvioidun suuruisina.

Koska Seuran tilikausi on kalenterivuosi 1.1.–31.12., ei toimintakertomukseen saada kuluvan kalenterivuoden lopullisia talouslukuja. Ne löytyvät vuoden 2015 tilinpäätöksestä, joka valmistuu alkuvuodesta 2016. Tilinpäätös käsitellään vuosittain keväällä maaliskuun varsinaisessa kokouksessa. Tilinpäätös julkaistaan myös Seuran Aikakauskirjassa, SUSA:ssa.

Väitöskirjapalkinnot ja apurahat

Seuran hallussa olevista rahastoista sekä yleisistä varoista on myönnetty kuluvan vuoden aikana apurahoja ja palkintoja yhteensä 25 600 €.

SUS:n ja Kotikielen Seuran yhteisen lautakunnan August Ahlqvistin, Yrjö Wichmannin, Kai Donnerin ja Artturi Kanniston rahastosta jaettiin väitöskirjapalkinnot seuraavasti:

- Taarna Valtoselle 3500 euroa väitöskirjasta *Kulttuurista onomastiikkaa. Neljän saamen kielen paikannimien rakenne, sanasto ja rinnakkaisnimet vähemmistö-enemmistö-suhteiden kuvastajina*,
- Anna Vataselle 3500 euroa väitöskirjasta *Responding in overlap: Agency, epistemicity and social action in conversation*,
- Riitta Juvoselle 2000 euroa väitöskirjasta *Kirjoitelma ja tekijän ääni: Kehystämisen yhdyslauseet suomenkielisen ylioppilasaineen dialogisuuden hallinnassa*,
- Denis Kuzminille 2000 euroa väitöskirjasta *Vienan Karjalalan asutushistoria nimistön valossa*.

Tuotosta jäljelle jäänyt 1000 euroa varattiin myöhempää käyttöä varten.

Minette ja Otto Donnerin, Mikko Korhosen, Julius Markin ja lahjoittajien rahaston vuoden 2014 tuotosta jaettavan nuorten tutkijain ja tutkijoiksi aikovien apurahan, 6000 €, sai

- FM Chingduang Yurayong Helsingin yliopistosta väitöstutkimuksen edistämiseen. Tutkimuksen aiheena on *Structural Convergence in the Linguistic Area of North Russia - On Possessive Construction and Postposed Demonstrative*.

Albert Hämäläisen rahaston tuotosta jaettava apuraha Sisä-Venäjällä asuvien suomensukuisten kansojen tutkimukseen jaettiin kahdelle tutkijalle väitöstutkimuksen loppuunsaattamiseksi:

- FM Heini Karjalainen aiheenaan vepsän kielen indefiniittipronominit, 6000 euroa
 - FM Kristina Yuzieva aiheenaan marin kielen linnunnimitykset, 2000 euroa
- Hämäläisen rahastosta Mordvaan suuntautuvalla kenttämatkalle apurahaa anoneelle FM Flóra Hatvanille myönnettiin seuran omista varoista 600 euron matka-apuraha.

Julkaisutoiminta

Vuoden 2014 julkaisuina ilmestyivät vuoden 2015 puolella:

- SUST 270: Nobufumi Inaba, Jorma Luutonen, Arja Hamari & Elina Ahola (toim.): *Juuret marin murteissa, latvus yltää Uraliin. Juhlakirja Sirkka Saarisen 60-vuotispäiväksi 21.12.2014*. XXXVIII s. + 432 s. + Liite XX s. 60 €.
- SUST 271: Taarna Valtonen: *Mielen laaksot. Mielen vuemieh. Miela vuomit. Mielä vyemeh. Miöl vue'm. Neljän saamen kielen paikannimien rakenne, sanasto ja rinnakkaisnimet vähemmistö-enemmistö-suhteiden kuvastajina*. 452 s. + liitteet 88 s. 40 €.
- FUF (Finnisch-Ugrische Forschungen) 62

Vuoden 2015 julkaisuina ovat ilmestyneet:

- SUST 272: Nobufumi Inaba, *Suomen dativigenetiivin juuret vertailevan menetelmän valossa*. 351 s. + liitteet 62 s. 40 €.
- UH 7: *Contacts between the Baltic and Finnic languages*. Toim. Santeri Junttila. 300 s. 20 €
- UH 8: *Culture, Language and Globalization among the Moldavian Csángós Today*. Toim. Magdolna Kovács, Petteri Laihonon & Hanna Snellman. 232 s. 20 €.
- UH 9: Annika Pasanen: *Kuávsui já peeivičuová. 'Sarastus ja päivänvalo'. Inarinsaamen revitalisaatio*. 428 s. + liitteet 13 s. 30 €.

Vuodenvaihteessa 2015–16 ovat ilmestymässä:

- Apuneuvoja XVII: Riho Grünthal: *Vepsän kielioppi*
- SUSA 95
- SUST 272: Tim Feist: *A Grammar of Skolt Saami*

Vuoden 2016 julkaisuohjelma:

Uralica Helsingiensia -sarjaan:

- Arjava, Harjumäki, Shagal (toim.), *Erzya language and culture in the field*
- Jantunen & Björklöf (toim.) *Plurilingual Finnic. Change of Finnic Languages in a Multilinguistic Environment*
- Saarikivi & Holopainen (toim.) *Uusiutuva etymologia*.

Lexica Societatis Fenno-Ugricae -sarjaan:

- LEXICA XXXI:2. *Electronic Word Lists: Komi (Zyryan), Chuvash and Tatar. With SFOu WordListTool 1.3*

Manuscripta Castreniana -sarjaan 4 nidettä:

- Evenki (Juha Janhunen)
- Hanti (Ulla-Maija Forsberg)
- Keetti (Stefan Georg)
- Kotti (Stefan Georg)
- SUST-sarjaan 3–4 teosta, mm.:
- Holopainen, Saarikivi, Kallio (toim.), *Verba Vagantur. Jorma Koivulehto in Memoriam*

Apuneuvoja suomalais-ugrialaisten kielten opintoja varten -sarjaan:

- Svetlana Hämäläinen: *Olmapu. Marin kielen oppikirja*.
- Moisio & Luutonen (toim.): *Taatarilais-suomalainen sanakirja*.
- Finnisch-Ugrische Forschungen 63

Manuscripta Castreniana -hanke

Manuscripta Castreniana on Matthias Alexander Castrénin käsikirjoitusten julkaisuhanke, jota hallinnoi Suomalais-Ugrilainen Seura. Hankkeen ohjausryhmään kuuluvat esimies, prof. Ulla-Maija Forsberg, Prof. Juha Janhunen, dos. Ildikó Lehtinen, dos. Timo Salminen ja FT Karina Lukin. Ohjausryhmä on kokoontunut vuonna 2016 kolme kertaa.

Alahankkeen *Manuscripta Castreniana Jurak-Samoiedica* tarkoituksena on kaiken Castrénin keräämän nenetsiläisen aineiston xml-muotoinen digitoiminen ja elektroninen julkaiseminen. Sen työryhmään osallistuvat maisteri Petri-Tapio Heikkonen, tohtori Karina Lukin ja dosentti Tapani Salminen. Näistä Heikkonen on tehnyt vuonna 2015 käytännön digitointityötä ja julkaisualustan laadintaa Kordelinin säätiöltä vuonna 2014 saadun apurahan turvin, kun taas Lukin ja Salminen ovat hankkeessa mukana omien toimiensa ohessa, siten että Lukin käsittelee ja tutkii Castrénin kansatieteellisiä ja kansanrunousaiheisia tekstejä ja Salminen kommentoi ja analysoi kieliaineistoja sekä toimii työryhmän vetäjänä.

FK Jarmo Alatalo on työstänyt Castrénin selkupin aineistoja Seuran omalla rahoituksella. Muita aineistoja on käsitelty ja julkaisuja valmisteltu ns. virkatyönä.

Hankkeelle on haettu lisärahoitusta vuodeksi 2016 Koneen säätiöltä ja Suomen Kulttuurirahastosta. Seura on perustanut *Manuscripta Castreniana* -julkaisusarjan, jolle on haettu TSV:n julkaisutukea vuodeksi 2016.

Sähköiset julkaisut

SUSA on ilmestynyt yhtä aikaa painettuna ja verkkoversiona. SUST-sarjassa on vuoden tai 6 kk:n embargoaikoja. FUF julkaistaan Elektrassa vuoden kuluttua painetusta versiosta. Rinnakkaisjulkaiseminen verkossa ei ole edennyt tänä toimikautena edellä mainittujen määräaikojen mukaisesti, vaan vuoden 2013 julkaisuja on vielä vuoden 2015 lopussa lataamatta verkkoon.

Seminaarit ja näyttelyt

Tammikuussa tuli kuluneeksi 150 vuotta kieli- ja kansatieteilijä Heikki Paasosen syntymästä. Juhlavuoden kunniaksi Seura järjesti 16. tammikuuta juhlaseminaarin Tieteiden talolla. Juhlapäivä aloitettiin kunniakäynnillä Paasosen haudalla Hietaniemessä. Seminaarin ohjelma oli seuraava:

- Ulla-Maija Forsberg: Paasosen matkat ja hanti
- Rigina Ajanki: Yli kielikuntarajojen – Mordvalaiskielten turkkilaislainoista
- Jack Rueter ja Olga Jerina: Heikki Paasosen aineistot – Mordvalaiskielten ja -kulttuurien tutkimuksen ehtymätön lähde

- Nina Aasmäe: The observations of Heikki Paasonen concerning word stress in Erzya and Moksha
- Timo Salminen: Suomalaisten humanistien tutkimusmatkat itään ja niiden edellytykset Paasonen aikana
- Ildikó Lehtinen: Paasonen perhe kentällä
- Sirkka Saarinen: Paasonen kulttuurin tutkijana (Suomalais-Ugrilaisen Seuran kuukausiesitelmä)

Kirjavara-asiat

Kirjavarainhoitajan kertomus

Tieteellisten Seurain Valtuuskunnan (TSV) julkaisukeskuksen hoidossa olevaan julkaisuvarastoon on ajalla 1.11.2014–31.10.2015 saatu uusia Seuran julkaisuja 8 kappaletta, 2513 nidettä. Seuran ja TSV:n välillä on joulukuussa 2014 allekirjoitettu uusi varastosopimus, joka sisältää aiempaa tiukemmat varastointikiintiöt, joiden takia TSV:n julkaisuvarastossa säilytettäviä kirjoja on jouduttu antamaan poistoihin runsaasti. Varsinaisena syynä tiukentuneisiin kiintiöihin on TSV:n julkaisuvaraston muutto uusiin tiloihin loppuvuodesta 2015, ja lisäksi TSV:n julkaisuvaraston sisäilma- ja kosteusongelmat nopeuttivat poistojen tarvetta jo keväällä 2015.

Vaihtokumppaneita Suomalais-Ugrilaisella Seuralla on ollut kyseisenä aikana 135. Tieteellisen kirjallisuuden vaihtokeskus on vuoden aikana lähetettänyt vaihtokumppaneille 301 nidettä ja vastikkeettomia kappaleita (johtokunnan kappaleiden ja arkistokappaleiden lisäksi) 130 kappaletta arvostelijoille, lahjoiksi ja näyttekappaleiksi.

Tiedekirja on myynyt ajalla 1.10.2014–31.10.2015 Seuran julkaisuja 434 nidettä.

Helsingissä 2. joulukuuta 2015

Sampsa Holopainen
Kirjavarainhoitaja

Seuran muu näkyvyys

Suomalais-Ugrilainen Seura toimii myös Facebookissa. Facebook-sivulle päivitetään tiedot seuran kokouksista, seminaareista ynnä muista tapahtumista sekä tiedot uusista julkaisuista.

Jäsenistö

Seuran vuosikokouksessa 2014 kutsuttiin uusiksi ulkojäseniksi kielentutkija ja kulttuuriantropologi, Antal Regulyn museon johtaja, tohtori Eszter Ruttkay-Miklián Zircistä ja Yleisen ja suomalais-ugrilaisen kielitieteen johtaja, dosentti, filologiatieteiden kandidaatti Mira Samarova Udmurtian valtionyliopistosta Iževskistä.

Seuraan on saatu vuoden 2015 aikana 10 uutta vakinaista jäsentä:

- Riku Erkkilä
- Mervi de Heer
- Olli Heinänen
- Heli Jaakkola
- Andrei Kalinitchev
- Tiina Klooster
- Tomi Koivunen
- Larisa Leisiö
- Annika Ester Maresia
- Suvi Vierula

Edellisessä vuosikokouksessa tehdyn päätöksen mukaisesti on uusilta vakinaisilta jäseniltä peritty kertajäsenmaksuna 40 euroa, opiskelijoilta 20 euroa.

Vuoden 2015 aikana Seura on menettänyt seuraavat jäsenensä:

Kunniajäsenet:

- Ants Viires 18.3.

Ulkojäsenet:

- Ariadna Kuznetsova 12.4.
- Jelena Susoi 30.11.

Vakinaiset jäsenet:

- Leif Rantala 8.1.
- Kalevi Wiik 12.9.
- Michael Katzschmann 17.5.

Edustusasiat

SUS:n ja Kotikielen Seuran yhteiseen lautakuntaan, joka päättää August Ahlqvistin, Kai Donnerin, Artturi Kanniston ja Yrjö Wichmannin rahastojen tuotosta jaettavista väitöskirjapalkinnoista nimettiin Seuran edustajiksi, 1. varaesimies Sirkka Saarinen ja 2. varaesimies Riho Grünthal. Esimies kuuluu lautakuntaan asemansa perusteella.

Henkilöstö

Seuran toimimiehinä ovat päättävänä kautena olleet seuraavat: esimiehenä prof. Ulla-Maija Forsberg, 1. varaesimiehenä prof. Sirkka Saarinen, 2. varaesimiehenä prof. Riho Grünthal, sihteerinä fil. maist. Ulriikka Puura, rahanvartijana merkon. Harry Sjöberg, kirjavarainhoitajana fil. maist. Samps Holopainen ja johtokunnan lisäjäseninä prof. Kaisa Häkkinen, dos. Ildikó Lehtinen ja tutkijatohtori Rigina Ajanki, yliasiamiehenä fil. toht. Merja Salo, joka on toiminut myös sihteerin sijaisena tammikuussa.

Seuran kustannustoimittajana toimii fil. maist. Anna Kurvinen. Hänen apunaan ja sittemmin sijaisenaan on tällä kaudella toiminut fil. yo. Katriina Ketola.

Tilintarkastajana on toiminut KHT Frej Lobbas (KHT-yhtiö Nexia Oy) varamiehenään joku muu KHT-yhtiö Nexia Oy:sta ja toiminnantarkastajana toiminnanjohtaja Ulla Piela (Kalevalaseura) varamiehenään toiminnanjohtaja Marja Lappalainen (M. A. Castrénin seura).

Helsingissä 2. joulukuuta 2015

Ulriikka Puura, sihteeri

Suomalais-Ugrilaisen Seuran tilinpäätös vuodelta 2015

Tuloslaskelma 1.1.–31.12.2015

Varsinainen toiminta

Tuotot	
Julkaisujen myynti	14 020,50
Tekijänoikeuskorvaukset	1 000,00
Valtion erillisavustus	22 500,00
Muut erillisavustukset	<u>30 000,00</u>
Tuotot yhteensä	67 520,50

Kulut

Henkilöstökulut	
Palkat ja palkkiot	81 525,24
Eläkekulut	13 503,29
Muut lakisääteiset henkilöstökulut	<u>3 470,50</u>
Henkilöstökulut yhteensä	98 499,03
Myönnetyt apurahat ja palkinnot	12 171,40
Painatuskulut	20 876,15
Muut kulut	<u>56 647,55</u>
Kulut yhteensä	<u>155 146,58</u>

Varsinaisen toiminnan tuotto-/kulujäämä -87 626,08

Varainhankinta

Tuotot	
Jäsenmaksut	<u>220,00</u>

Varainhankinta yhteensä 220,00

Kulujäämä -87 406,08

Sijoitus- ja rahoitustoiminta

Tuotot	
Osinkotuotot	140 226,62
Korkotuotot	32,87
Muut tuotot	<u>63 564,42</u>
Tuotot yhteensä	203 823,91

Kulut

Korkokulut ja muut rahoituskulut	109 585,09
Kulut yhteensä	109 585,09

Sijoitus- ja rahoitustoiminta yhteensä 94 238,82

Tuotto /kulujäämä 6 832,74

Siirrot rahastoista, siirrot rahastoihin -30 372,88

Tilikauden ylijäämä/alijäämä -23 540,14

Tase 31.12.2015

Vastaavaa

Pysyvät vastaavat	
Sijoitukset	
Osakkeet ja osuudet	1 128 010,97
Rahamarkkinat	<u>47 064,37</u>
Yhteensä	1 175 075,34
Sidottujen rahastojen varat	
Osakkeet ja osuudet	868 211,70
Rahamarkkinat	<u>13 290,03</u>
Yhteensä	881 501,73
Vaihtuvat vastaavat	
Vaihto-omaisuus	16,82
Siirtosaamiset	<u>14 642,69</u>
Yhteensä	14 665,85
Rahat ja pankkisaamiset	<u>14 665,85</u>

Vastaavaa 2 071 242,92

Vastattavaa

Oma pääoma	
Pohjarahasto	18 483,96
Ed. tilikausien yli-/alijäämät	1 148 050,02
Rahastot	<u>28 691,01</u>
Yhteensä	1 195 224,99
Sidotut rahastot	877 578,95
Tilikauden yli-/alijäämä	<u>-23 540,14</u>
Oma pääoma yhteensä	2 049 263,80
Lyhytaikainen vieras pääoma	
Muut velat	6 539,92
Siirtovelat	15 439,20
Vieras pääoma yhteensä	<u>21 979,12</u>
Vastattavaa	2 071 242,92

Tilinpäätöksen liitetiedot

Kirjanpitoasiakirjat

Päiväkirja	ATK-tulosteina
Pääkirja	ATK-tulosteina
Palkkakirjanpito	paperitositteina
Tasekirja	erikseen sidottuna

Tositelajit ja säilyttämistapa

Tositteet	1–149	paperitositteina
Muistiotositteet	10-1 – 10-2	paperitositteina

Helsingissä 15.1.2016

Ulla-Maija Forsberg	Sirkka Saarinen	Riho Grünthal
Sampsä Holopainen	Ulriikka Puura	Harry Sjöberg
Kaisa Häkkinen	Ildikó Lehtinen	Rigina Ajanki

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä 12.2.2016

Frej Lobbás, KHT

Suoritetusta toiminnantarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä 29.1.2016

Marja Lappalainen, FM